

DZĪVES
PIEREDZE -

zināšanas,
attieksmes,
prasmes

DZĪVEI -

izzīņa,
apdoma,
rīcība

LU emer.prof.
Andris Broks
andris.broks@lu.lv
26 567 120
<http://blogi.lu.lv/broks/>

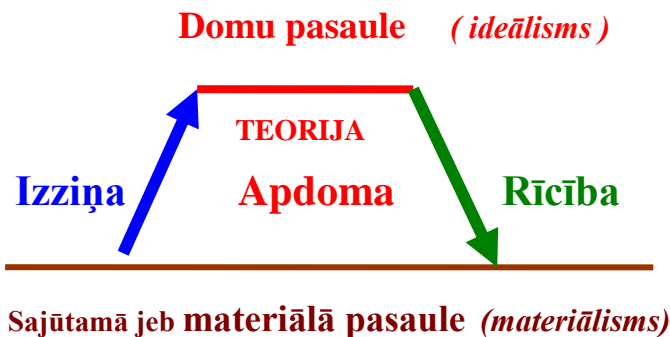
Tikšanās ar Iecavas novada skolu vadītājiem un skolotājiem
**"SKOLAS DZĪVES
 SISTĒMISKĀ ORGANIZĀCIJA UN ĪSTENOŠANA"**

2014.gada 12.aprīlis

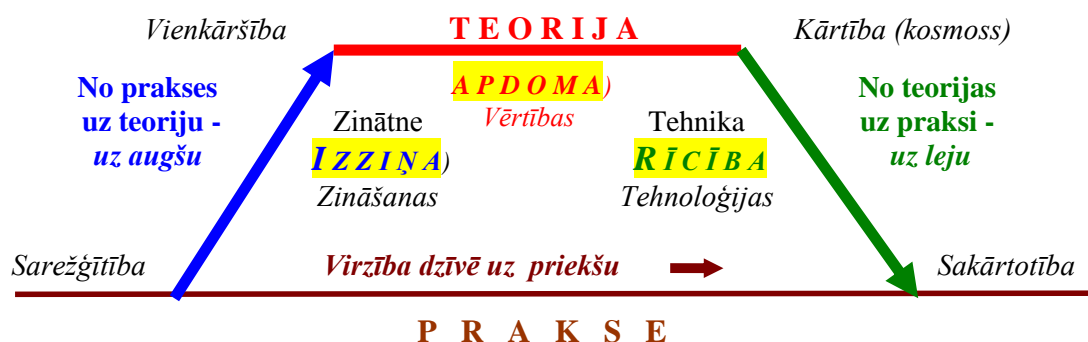
IEVADAM

Mainība – izmaiņas un pārmaiņas visapkārt, mēs paši mainībā –
 tāds ir mūžības likums
 Pārmaiņas dzīvē, pārmaiņas izglītībā – skolas dzīve pārmaiņās

Cilvēks pasaulē un pasaule cilvēkā

Apzināta cilvēkdarbība - augšup no prakses uz teoriju, tad apdoma un
 lejup no teorijas uz praksi - tikai tad ir sperts solis dzīvē uz priekšu

Ikdienas parādības (daudzveidīgas lietas un procesi) ap mums un mūsos

2. SKOLAS DZĪVE - teorija

SKOLA – kopsaistītu daļu veidots veselums - sistēma ar savu iekšējo un ārējo vidi, kuras dzīvi nosaka skolā notiekošās iekšējās un ārējās vides noteiktās mijiedarbības - viss īstenojas kopsaistībā – sistēmiski.

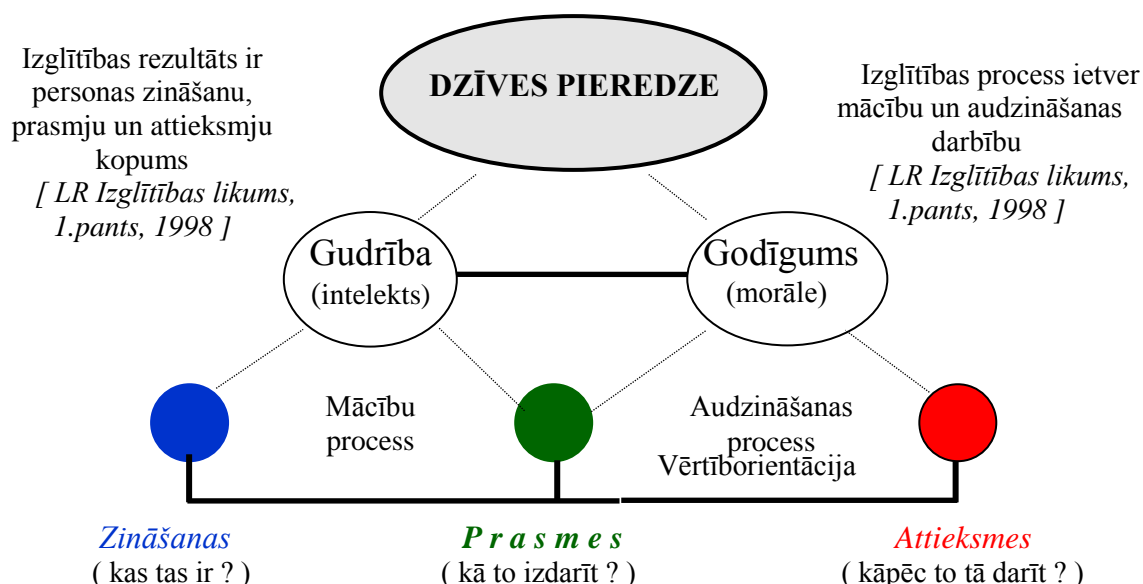
Skolas iekšējā vide – skolas vadība, skolēni un skolotāji.

Skolas ārējā vide – vecāki (ģimene), tuvā un tālā sabiedriskā vide

DZĪVE – daudzveidīgu cilvēkdarbību kopums – sistēma, kurā ikviena apzināta cilvēkdarbība kalpo cilvēku dzīves noteiktu vajadzību mērķtiecīgai apmierināšanai

Skolas dzīves mērķis – īpaši organizētā veidā (pēc satura un formas) iegūta skolēnu dzīves pieredze dzīvei. Citiem vārdiem – izglītojošās darbības kā skolēnu dzīves pieredzes dzīvei ieguves īstenošana

Izglītības kā dzīves pieredzes s a t u r a pamatstruktūra

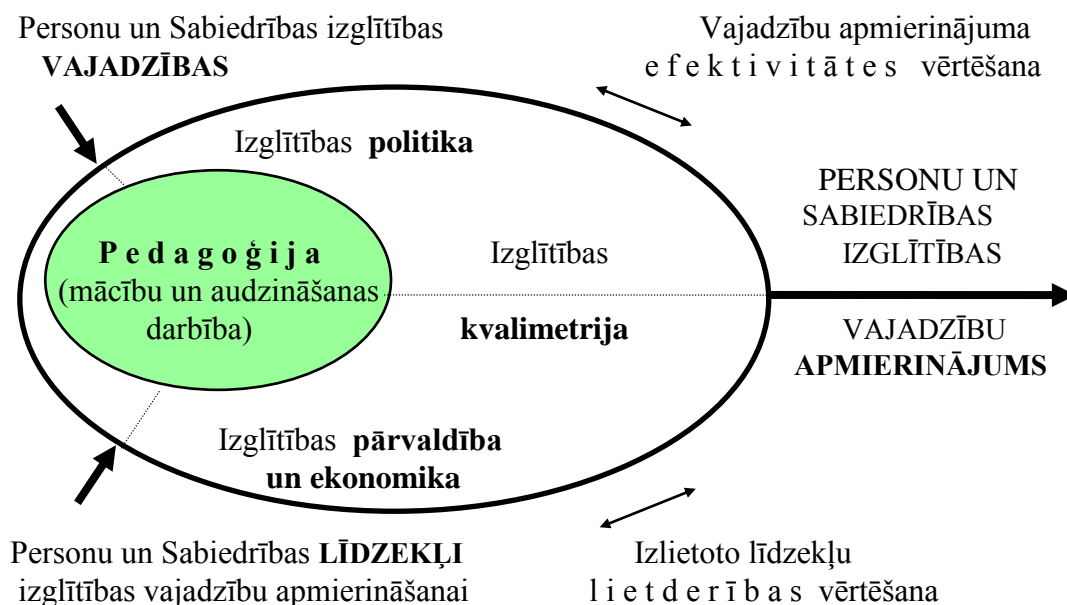
- **ZINASANAS, PRASMES, ATTIEKSMES - dzīves pieredzes vispārīgie raksturojumi.**

Zināšanas - rodas cilvēka dzīvesvides izziņas procesā un nodrošina cilvēkdarbībām nepieciešamos *faktus un cēloņseku sakarības*.

Attieksmes jeb vērtīborientācija - rodas apdomājot - vērtējot cilvēku dzīves daudzveidīgās vajadzības. Pozitīva attieksme uzrāda cilvēka dzīves vērtības jeb vērtīborientācijas, kuras atbilstoši nosaka cilvēkdarbību *mērķus un rīcību* to sasniegšanai.

Prasmis - rodas cilvēkdarbību īstenošanā un nodrošina visu cilvēkdarbību sastādošo *procesu (izziņas, apdomas, rīcības) rezultatīvu norisi*. Prasmis ir cilvēka spēju (gribas un varas) īstenojumi darbībā.

Skolas dzīves funkcionālā struktūra

3. SKOLAS DZĪVE - prakse

Kas šodien notiek, ko un kā mums darīt rīt Latvijā, Iecavas novadā, mūsu skolās?

Līdzšinējās industrializācijas laikmeta skolas – zināšanu un prasmju ieguves fabrikas ar konveijertipa darbības organizāciju. Mūsdienu skolās nepieciešama daudz plašāk pasauli un savu dzīvi pasaulē redzošu (saprotošu un izprotošu) cilvēku izglītošana.

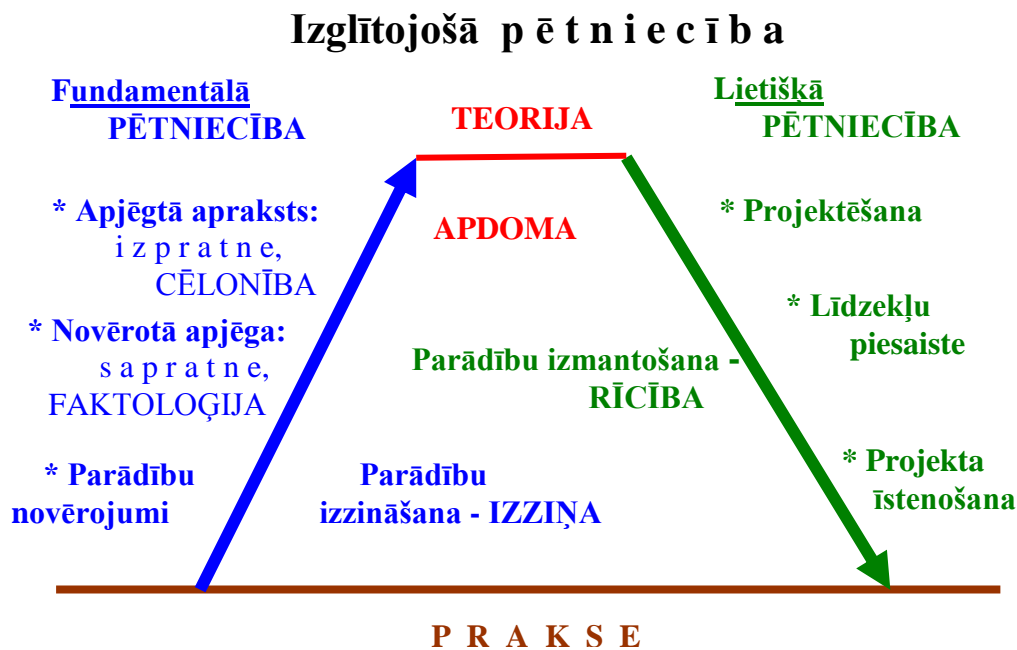
Dažas politekonomisko pārmaiņu ienestās negatīvās parādības

- * Izglītības desocializācija, neapdomāti sekojot privatizācijas attīstībai, valsts lomas vājināšanās - izglītības vadības krīze.
- * Audzināšanas darbības (vērtīborientācijas) pagrimums
 - nenovērtēts klases audzinātāja darbs:
 - ģimenes dzīves traumatizācija – daudziem vecākiem nespējot materiāli uzturēt ģimeni, bagātājiem nespējot nodrošināt bērniem nepieciešamo ģimenes garīgumu viņu pilnvērtīgai (intelektuālai un morālai) attīstībai
- * Formāla citvalstu/kultūru/rīcības kopēšana.

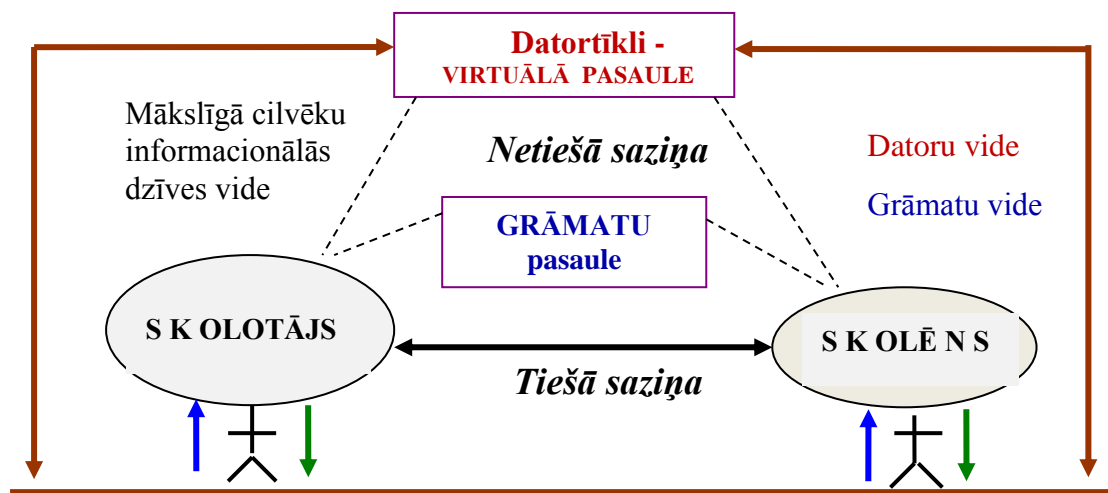
Mums nav gatavu rīcības algoritmu - pašiem vien ir jādomā ar savu galvu savas dzīves problēmu risināšanai!

Vispirms **izzināsim** vispārējo (globālo) un atsevišķo (lokālo) situāciju dzīvē un izglītībā un tad **apdomāsimies**, uzstādot skaidrus **savas** darbības mērķus – vērtīborientāciju un, visbeidzot, **rīkosimies** - projektēsim, nodrošināsimies ar nepieciešamajiem līdzekļiem un atbilstošo iespēju robežās materializēsim savus projektus - **īstenoim** **savas** valsts iedzīvotāju izglītības vajadzību apmierināšanu.

Mūsdienu izglītojošās darbības aktuālās inovācijas

Virtuālās saziņas attīstība mūsdienu dzīvē un izglītībā

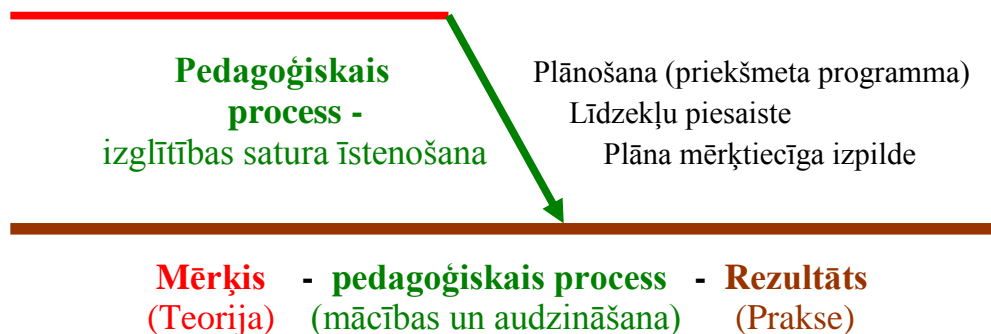

Cilvēku dabiskā un mākslīgā fiziskās dzīves vide

SKOLOTĀJS – pedagoģiskā procesa organizātors un vadītājs

Pedagoģiskais process - **rīcība** izglītības satura īstenošanai -
profesionāla darbība, kura nodrošina izglītības ieguvu

Izglītības saturs
(izglītības programmu un priekšmetu standarti)

Priekšlikumi skolotāja darba KVALITĀTES pilnveidei :

* gan vispārīzglītojošo, gan profesionālizglītojošo skolu darbības satura un metodikas attīstībā ir jāveic attiecīgo izglītības programmu ciešāka piesaiste mūsdienu dzīves vajadzību apmierināšanai;

* Īpašu uzmanību šodien pelna skolotāju un skolotāju skolotāju profesionālā vispārīgi teorētiskā un atsevišķi jeb konkrēti praktiskā sagatavotība, tās attīstība un pilnveide:

- vairumam skolotāju būtu jāklūst par patstāvīgas un radošas pedagoģiskās sadarbības ar skolēniem organizātoriem un vadītājiem (no mācītājiem pārtopot par izglītotājiem, izglītību uzlūkojot kā īpaši organizētā veidā iegūstamu dzīves pieredzi jeb kompetenci dzīvei);

- ievērojamai priekšmeta skolotāju daļai būtu jāklūst par izglītības standartiem atbilstošas savas priekšmeta programmas veidotājiem un īstenošanai, akcentējot skolēnu patstāvīgas un radošas domāšanas attīstību;

* nepieciešama visu izglītojošajā darbības daļu kopsaistīta organizācija un īstenošana, daudz skaidrāk un mērķtiecīgāk nekā līdz šim apzinot izmaiņu un pārmaiņu sistēmisko raksturu;

* izglītības vadībā īpaši nozīmīga ir izglītojošajai darbībai nepieciešamo līdzekļu (naudas, mantas, cilvēku, informācijas, laika) piesaiste, kā arī šo līdzekļu efektīva un lietderīga izmantošana.

NOBEIGUMAM

Kādu kam izglītību kādai dzīvei ?

**Lai mums visiem labi sokas meklēt un rast atbildes
uz šo jautājumu!**

